

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 76-84-88; Fax: (022) 66-05-89

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор
4,
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Тел. (022) 76-84-88; Факс: (022)
66-05-89

№ 4-3579-1617 din 18.09.2020

La № _____ din _____

Curtea Constituțională al RM

În procedura Curții de Apel Chișinău a parvenit spre examinare în ordine de apel, cauza penală de învinuire a lui Caprian Oleg, în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal al RM.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07.09.2020, s-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate, la sesizarea depusă de avocatul, Proca Ion în interesele inculpatului Caprian Oleg Mihail pentru verificarea constituționalității art.72 alin.(2), (3), (4) Cod Penal RM și a pct.13 a Hotărîrii Guvernului cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnați, sub aspectul corespunderii cu art. 20, 21, 26, 54 din Constituție.

În contextul dat, Vă remitem sesizarea depusă de avocatul Proca Ion în numele inculpatului Caprian Oleg Mihail pentru verificarea constituționalității a art.72 alin.(2), (3), (4) Cod Penal RM și a pct.13 a Hotărîrii Guvernului cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnați.

Despre rezultatul examinării sesizării, solicităm să anunțați instanța de apel.

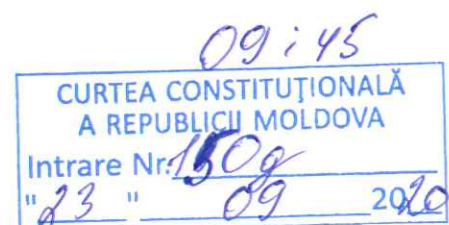
Anexă: încheierea din 07.09.2020 – 6 file,
sesizarea privind excepția de neconstituționalitate – 15 file.

Cu respect,

Judecător
al Curții de Apel Chișinău

Mânăscurtă Igor

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

Nume: Caprian Oleg Mihail

Adresa:

. Numele și prenumele reprezentantului* Proca Ion

. Ocupația reprezentantului : Avocat

. Adresa reprezentantului :

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Articolul 72. Cod Penal al RM.

Categoriile penitenciarelor în care se execută pedeapsa cu închisoare

(1) Pedeapsa cu închisoare se execută în următoarele penitenciare:

- a) de tip deschis;
- b) de tip semiînchis;
- c) de tip închis.

(2) În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență.

(3) În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție.

(4) În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave.

(7) Schimbarea categoriei penitenciarului se efectuează de către instanța de judecată în corespundere cu legislația.

**Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați
pct.13:**

13. Repartiția deținuților se efectuează de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare în raport cu forma detenției aplicată față de ei, precum și în funcție de categoria penitenciarului stabilită prin hotărârea instanței, astfel:

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență – în penitenciare de tip deschis la regim inițial de detenție;

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție – în penitenciare de tip semiînchis la regim inițial de detenție;

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă – în penitenciare de tip închis la regim inițial de detenție;

Autorul sesizării consideră art.72 alin.(2), alin.(3), alin.(4) CPRM și pct.13 din Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, norme neconstituționale în partea ce ține de limitarea instanței de judecată în vederea aplicării instituției individualizării pedepsei penale în raport cu tipul penitenciarului în care urmează a executa pedeapsa condamnatul.

Susținem că alin.(2), alin.(3), alin.(4) al art.72 CPRM și pct.13 HG nr.583/2006 contravin Constituției RM și anume articolului 1, 20,23,54.

Articolul 1. Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La 18 septembrie 2018, cet. Caprian Oleg Mihail, a.n. 29.04.1980 conducând mijlocul de transport a fost stopat de colaboratorii serviciului "Paza de stat" din motivul deplasării pe contrasens la intersecția străzilor Alba Iulia și Onisifor Ghibu. La solicitare la fața locului s-au deplasat ofițerii de patrulare unde prin intermediul aparatului "Drager" s-a constatat că persoana este în stare de ebrietate.

Caprian Oleg a recunoscut valabil rezultatul aparatului pentru măsurarea alcoolului din aerul expirat "Drager" și nu a considerat că este obligatorie prelevarea de sânge, astfel de prelevarea probelor biologice s-a refuzat.

În privința lui Caprian Oleg a fost pormită o cauză penală conform art.264¹ alin.(4) - refuzul , împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, acțiuni săvârșite de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Cauza a fost trimisă în judecată unde a fost examinată în ordinea art.364¹ CPP, în procedură simplificată.

Prin sentința din 27 septembrie 2019, Caprian Oleg a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) CP și în privința acestuia a fost aplicată pedeapsa de 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis , cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 2 (doi) ani conform art.90 CP.

Inculpatatul nu a contestat sentința.

Procurorul a contestat sentința pe motivul blindeții pedepsei și a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de individualizarea sentinței cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) luni cu executare și conform dispoziției art. 72 alin.(3) CP , a stabili executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

Pornind de la ideea că infracțiunea prevăzută de art.264¹ alin.(4) CP, se consideră infracțiune săvârșită cu vinovăție sub formă de intenție directă în conformitate cu art.72 alin.(3) CP în privința inculpatului poate fi aplicată doar executarea pedepsei în penitenciar de **tip semiînchis**.

În Hotărârea nr.583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați la pct.13 prevede:

13. Repartiția deținuților se efectuează de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare în raport cu forma detenției aplicată față de ei, precum și în funcție de categoria penitenciarului stabilită prin hotărârea instanței, astfel:

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite **din imprudență** – în penitenciare de tip deschis la regim inițial de detenție;

persoanele condamnate la închisoare pentru **infracțiuni ușoare**, mai puțin grave și grave, săvârșite **cu intenție** – în penitenciare de tip semiînchis la regim inițial de detenție;

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă – în penitenciare de tip închis la regim inițial de detenție;

În această ordine de idei , în ipoteza în care urma a fi executată pedeapsă de 6 luni închisoare în penitenciar de **tip deschis**, nu este clar dacă tipul penitenciarului stabilit prin sentința v-a continua a avea autoritatea lucrului judecat așa cum statutul executării pedepsei de către condamnați și codul penal prevede un alt tip de penitenciar pentru infracțiuni săvârșite **cu intenție**.

Ori autorii sesizării consideră irațională limitarea competenței judecătorești în legătură cu stabilirea tipului de penitenciar pentru executarea pedepsei.

Practic în condițiile respective s-ar impune o concluzie că dispozițiile legale privind stabilirea tipului de penitenciar prin sentință nici nu pot avea efectul atribuit **instituției individualizării pedepsei** cum ar fi personalitatea condamnatului, circumstanțele comiterii faptei, situația materială, etc., deoarece deja la stabilirea gravității faptei (care de altfel țin de limitele maxime a sancțiunii prevăzute de lege) și tipului vinovăției, condamnatul poate fi repartizat automat spre executarea pedepsei fără a fi necesară o mențiune corespunzătoare în sentință.

Problema creată de rigiditatea sistemului de executare a pedepsei este reprezentată de imposibilitatea modificării tipului de penitenciar nici măcar prin intermediul instanței de judecată, cu toate că există norma cuprinsă la al. 7 art. 72 Cod penal în conformitate cu care schimbarea categoriei penitenciarului se efectuează de către instanța de judecată în corespundere cu legislația, în practică norma respectivă poate fi pusă în aplicare doar în cazul în care persoana condamnată în timpul executării pedepsei este din nou condamnată pentru o altă faptă mai gravă pentru comiterea căreia legislația prevede executarea pedepsei într-un penitenciar de o categorie (tip) mai aspră, deoarece în caz contrar condamnatul are deja o pedeapsă ce urmează a fi executată într-un penitenciar de o anumită categorie și stabilirea prin noua sentință a tipului mai blând de penitenciar nu poate anula sentința existentă.

PE ASPECT DE CALITATE A LEGII

Curtea Constituțională în Hotărârea nr.5 din 06.03.2018 a menționat că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea **legalității și a certitudinii juridice** (Raportul privind precemința dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41).

Principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale.

În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a reținut că:

„Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza *Amann v. Elveția*, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza *Silver și alții v. Regatul Unit*, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

În Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a reținut că previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Astfel autorul sesizării solicită exercitarea controlului constituționalității sub aspect de calitate a legii prin prisma art.23 Constituția RM a obiectului sesizării.

PE ASPECTUL DE INDIVIDUALIZARE A PEDEPSEI

Calificarea tipului de penitenciar nu poate fi prestabilit de către legislator pentru toți destinatarii normei juridice . Omiterea includerii sintagmei *tipului de penitenciar* în art.75 CP (*La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată...*), determină o percepție greșită a aspectului determinant a tipului de penitenciar la etapa stabilirii și individualizării pedepsei.

Este evident că tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa cu închisoare condamnatul este un element de individualizare a pedepsei penale.

Conform art.61 alin.(2) CP unul din scopul pedepsei penale este **resocializarea** persoanei iar pct.156 și 157 HG nr.583 din 26.05.2006 privind Statutul executării pedepsei de către condamnați, acordă condamnaților ce execută pedeapsa în penitenciar de tip deschis prerogative exclusive de **deplasare în afara penitenciarului** sau să locuiască într-un spațiu locativ separat pe teritoriul penitenciarului sau **în afara lui**.

156. Cu permisiunea administrației penitenciare, condamnații pot să se deplaseze fără supraveghere în afara penitenciarului, dacă acest lucru este necesar în legătură cu munca executată, instruirea sau în legătură cu survenirea unor situații personale excepționale. Pot să expedieze scrisori și să primească pachete cu provizii, colete, banderole, să utilizeze

bunii și să aibă întreprinderi fără nici o restricție. În același penitenciar, la regim de resocializare, pot fi deținuți condamnați bărbați și femei.

157. În funcție de comportamentul, atitudinea față de muncă etc., administrația penitenciarului poate permite condamnatului aflat în regim de resocializare să locuiască într-un spațiu locativ separat pe teritoriul penitenciarului sau în afara lui, în spații dislocate în raza a 25 km de penitenciar

Drept consecință cei în privința cărora a fost aplicată pedeapsa închisorii în penitenciar de tip deschis au mai multe șanse de a se corecta, reeduca și a se adapta condițiilor de viață de la libertate. **Adică scopul pedepsei de corectare și resocializare a condamnatului este influențat direct de tipul penitenciarului în care pedeapsa cu închisoare este executată.** Respectiv petiționarii acestei excepții consideră aceasta un element de individualizare esențial la etapa aplicării pedepsei de către instanța de judecată ori o pedeapsă sub formă de închisoare într-un penitenciar de tip deschis este mai blândă față de o pedeapsă sub formă de închisoare într-un penitenciar de tip închis sau semînchis.

Conform pct.3 Hotărârea Plenului CSJ cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei, s-a indicat: *În conformitate cu principiul individualizării pedepsei (art.7 CP) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art.75 alin.(1) CP, instanța de judecată aplică pedeapsă luînd în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținîndu-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.*

În Hotărârea nr.10 din 10.05.2016 Curtea Constituțională a statuat:

”51. Curtea reține că principiul constituțional al legalității impune diferențierea pedepselor stabilite pentru încălcarea legii. În acest sens, **individualizarea legislativă nu este suficientă** în atingerea scopului legii contravenționale atît timp cît nu este posibilă realizarea individualizării judiciare.

53. Curtea menționează că sancțiunea de drept contravențional, fiind o consecință a răspunderii contravenționale, trebuie să fie strict individualizată, **adaptată cantitativ și calitativ la gravitatea faptei și persoana făptuitorului.**”

”60. Curtea subliniază că în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii în legea contravențională persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale, inclusiv de o sancțiune echitabilă.

61. Curtea reține că individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei.

62. În lipsa criteriilor de individualizare a sancțiunilor, statuate cert în cadrul legal, individualizarea judiciară nu poate fi efectiv satisfăcută față de contravenient pentru a-i asigura deplinătatea drepturilor și libertăților sale legitime.

63. Curtea relevă că principiul individualizării sancțiunilor contravenționale, ca și cel al pedepselor în dreptul penal, trebuie să se afirme într-un cadru al deplinătății drepturilor fundamentale”

Curtea a stabilit că lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica criteriile pentru individualizarea sancțiunii în cauza concretă și aplicarea unei sancțiuni absolut determinate nu asigură caracterul ei echitabil (HCC nr. 10 din 10 mai 2016, § 66; HCC nr. 2 din 30 ianuarie 2018, § 50; HCC nr. 20 din 4 iulie 2018, § 77)¹

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că dacă judecătorul este competent doar să stabilească existența sau inexistența infracțiunii sau a contravenției, nu și să stabilească oportunitatea amenzii sau a altei pedepse, el nu exercită un control de jurisdicție deplină. În acest sens, persoana interesată este lipsită de dreptul de acces la un tribunal de jurisdicție deplină (cauza *Silvester's Horeca SRL v. Belgia* din 4 martie 2004, §§ 26-30).

¹ Hotărârea CC nr.18 din 30 iunie 2020

De asemenea, în cauza *Chevrol v. Franța* din 13 februarie 2003, § 77, Curtea Europeană a subliniat că exercitarea jurisdicției depline de către un tribunal presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Tribunalul trebuie să se bucure de o jurisdicție deplină atât în privința stabilirii faptelor, cât și în privința aplicării dreptului. Imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra aspectelor cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenția Europeană.

În acest sens, Curtea reiterează că legislatorul nu poate reglementa o sancțiune astfel, încât să lipsească instanța de judecată de posibilitatea de a o individualiza. Curtea menționează că limitarea rolului instanței de judecată lipsește de substanță garanțiile dreptului la un proces echitabil, consacrat de articolele 20 din Constituție și 6 din Convenția Europeană (HCC nr. 5 din 6 martie 2018, § 70).

Astfel limitarea neîntemeiată a individualizării judiciare nu atinge efectul urmărit de art. 61 CP de restabilire a echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și altor persoane, ori în cazul în care instanța consideră că pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare săvârșită cu intenție, pedeapsa cu închisoare într-un penitenciar de tip deschis își poate atinge scopul, aceasta este nevoită să aplice executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar aceasta contravine art.75 CP ce prevede aplicarea unei pedepse echitabile.

Anume în legătură cu realizarea principiului individualizării, tipul și quantumul pedepsei poate fi diferit pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni omogene. Deci considerăm că aprecierea tipului de penitenciar în care condamnatul urmează să execute pedeapsa cu închisoare ține exclusiv de instanța de drept comun.

La fel ținem să menționăm că ar fi corect normele art.72 alin.(2),(3) și (4) CP și dispozițiile pct.13 a HG privind Statutul executării pedepsei de către condamnați, să dețină caracter de recomandare, în ipoteza în care prezenta excepție v-a fi considerată neîntemeiată.

Cu titlu de exemplu...

pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.264 CP, care se consideră săvârșită din imprudență, și se pedepsește cu închisoare de pînă la 12 ani, tipul penitenciarului în care se v-a executa pedeapsa v-a fi de tip deschis, pe cînd pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.264¹ CP care se pedepsește cu închisoare de pînă la 1 an, tipul penitenciarului în care se v-a executa pedeapsa v-a fi de tip semiînchis. Ori asupra acestui aspect este corect să decidă instanța de judecată în care tip de penitenciar v-a fi atins scopul pedepsei penale. Mai mult, instanța de judecată ar putea aplica termenul pedepsei cu închisoare în raport cu tipul penitenciarului, prin aceasta personalitatea condamnatului căpătînd greutate. Urmare aplicarea pedepsei se v-a plia și mai mult interesului societății de reeducare a condamnatului.

Astfel autorul sesizării solicită exercitarea controlului constituționalității a obiectului sesizării, sub aspect de individualizare a pedepsei, prin prisma art.20 Constituția RM.

Considerăm oportum să cităm și alte norme legislative:

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil. CEDO

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. ...

Articolul 7. CP. Principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale

(1) La aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravază răspunderea penală.

Articolul 17. CP. Infracțiunea săvârșită cu intenție

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

Articolul 18. CP. Infracțiunea săvârșită din imprudență

Se consideră că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

Articolul 61. CP. Noțiunea și scopul pedepsei penale

(1) Pedepșa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

(2) Pedepșa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Articolul 75. CP. Criteriile generale de individualizare a pedepsei

(1) Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

(2) În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Articolul 167. Cod Executare. Principiile legislației execuțional-penale

(1) Executarea hotărârilor cu caracter penal se efectuează în baza principiilor legalității, democratismului, umanismului, respectării drepturilor, libertăților și demnității umane, egalității condamnaților în fața legii, diferențierii, individualizării și planificării executării pedepselor penale, aplicării raționale a mijloacelor de corijare a condamnaților și stimulării comportamentului respectuos față de lege.

Articolul 219. Cod Executare. Regimul de deținere în penitenciare

(3) Personalizarea prin diferențiere, individualizare și planificare a executării pedepsei este reglementată în Statutul executării pedepsei de către condamnați. Aplicarea față de condamnat a condițiilor unui regim de deținere mai sever, particular sau select nu se admite.

Articolul 249. Cod Executare. Penitenciarul de tip deschis

(1) În penitenciarul de tip deschis, condamnații sînt, de regulă, deținuți sub supraveghere în modul și în condițiile

stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați.

Articolul 250. Cod Executare. Penitenciarul de tip semiînchis

(1) În penitenciarul de tip semiînchis, condamnații sînt deținuți cu pază și sub supraveghere permanentă, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

Pornind de la cele menționate mai sus , Caprian Oleg, inculpat pe cauza penală solicită Curții Constituționale:

1. Admiterea prezentei sesizări

2. Adoptarea unei Hotărâri privind declararea neconstituțională a art.72 alin.(2), alin.(3) și alin.(4) CPRM.

(2) *În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență.*

(3) *În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție.*

(4) *În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave.*

3. Adoptarea unei Hotărâri privind declararea neconstituțională a următoarelor aliniate ale pct. 13 a Hotărârii Guvernului nr.583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați.

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență – în penitenciare de tip deschis la regim inițial de detenție;

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție – în penitenciare de tip semiînchis la regim inițial de detenție;

persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă – în penitenciare de tip închis la regim inițial de detenție;

* Scopul prezentei sesizări este de a acorda instanței de Judecată care examinează fondul cauzei competența exclusivă la aprecierea tipului penitenciarului în care condamantul urmează să execute pedeapsa cu închisoare.

Dacă este necesar, continuați pe o filă separată

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Nu sunt

VII - LISTA DOCUMENTELOR

Nu sunt

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Data 7.09.2020

Capriacu Oleg
inculpat

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Reprezentant. Proca Ion
avocat

Î N C H E I E R E
În numele Legii

07 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Avînd în componența sa :

Președintele ședinței de judecată, judecătorul
judecătoarei

Grefier

Cu participarea:

Procurorului

Avocatului

Oxana Robu

Igor Mănăscuță și Marcel Juganari

Cristina Delinschi

Oleg Popov

Ion Proca

Examinând în ședință de judecată publică cererea înaintată de avocatul Ion Proca în interesele inculpatului Caprian Oleg Mihail, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării apelului declarat de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Grecu Dumitru împotriva sentinței Judecătoarei Chișinău, sediul Buiucani din 27.09.2019, pe cauza penală de învinuire a lui Caprian Oleg Mihail de comitere a infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal.

c o n s t a t ă :

Prin sentința Judecătoarei Chișinău, sediul Buiucani din 27.09.2019, Caprian Oleg Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin.(8) din Codul de procedură penală, i-a fost stabilită o pedeapsa de 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, a fost suspendată executarea pedepsei cu închisoare aplicate lui Caprian Oleg Mihail, pe un termen de probațiune de 2 ani, cu dispunerea neexecutării pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune fixată, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, cu obligarea ultimului să nu-și schimbe domiciliul sau reședința fără consimțământul organului competent. Termenul de probă s-a dispus a fi calculat din data pronunțării sentinței.

Obligația supravegherii condamnatului Caprian Oleg Mihail, în perioada de probațiune s-a pus în sarcina Biroului de Probațiune sectorul Centru mun.Chișinău, de la locul de trai al ultimului.

S-a aplicat în privința lui Caprian Oleg Mihail, măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, până la rămânerea definitivă a sentinței.

Mijloacele materiale de probă, anexate la cauză penală: documentul – procesul-verbal al examinării medicale de constatare a stării de ebrietate cu nr.4040 din

18.09.2018 la dosarul penal nr.2018021276 (f.d.22); -descifrările computerizate ale apelurilor telefonice în regim de intrare-ieșire a companiei SA „Orange” efectuate prin intermediul telefonului mobil cu numărul IMEI – 35255406898766 în care este instalată cartela sim cu nr.061172661 în perioada 18.09.2018 ora 00:39 până la ora 21:26.(f.d.113);- imaginea video din data de 18.09.2018 (f.d.31) – s-a dispus a fi păstrate la materialele cauzei penale.

Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că Caprian Oleg Mihail, la data de 18 septembrie 2018, în jurul orei 01:14, conducând mijlocul de transport de model „BMW 525i”, nr./î XKX 025, la intersecția străzilor Alba Iulia- O.Ghibu, a fost stopat de către colaboratorii serviciului „Paza de stat” din motivul deplasării pe contrasens și crearea unei situații de accident rutier. La solicitare, la fața locului s-a deplasat ofițerul de patrulare al INP a IGP Darii Ruslan, care suspectându-l în consumul de băuturi alcoolice, l-a escortat la Dispensarul Republican de Narcologie, amplasat pe str.P.Rareș 32 din mun.Chișinău unde, Caprian Oleg Mihail a refuzat prelevarea probelor biologice în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, fapt consemnat în procesul-verbal nr.4040 din 18.09.2018.

Ca urmare, Caprian Oleg, intenționat a ignorat prevederile Regulamentului de Circulație Rutieră aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009 și anume pct.11 lit.j) care stipulează că „Conducătorul de vehicul, înainte de plecare și în timpul deplasării, este obligat: ... să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare”, precum și cerințele punctului 14 lit.a) al RCR conform căruia, „ Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”

Astfel, instanța de fond a stabilit că prin acțiunile sale intenționate, Caprian Oleg Mihail a comis infracțiunea prevăzută de art.264¹ alin.(4) Cod penal, individualizată prin „refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, acțiuni săvârșite de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.”

Nefiind de acord cu sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27.09.2019, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Grecu Dumitru, solicitând admiterea apelului, casare parțială a sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Caprian Oleg Mihail să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin.(8) din Codul de procedură penală, de stabilit o pedeapsa de 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

La data de 07.09.2020, în ședința de judecată a instanței de apel avocatul Ion Proca a înaintat o cerere în care a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.72 alin.(2), (3), (4) Cod penal al RM și pct.13 a Hotărârii Guvernului cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnați, considerînd că instanța de judecată este limitată în atribuțiile privind stabilirea tipului de penitenciar în care urmează condamnatul să exercite pedeapsa, or, în cauza dată prima instanța a considerat oportună executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, însă art.72 Cod penal interzice acest fapt în cazul infracțiunilor săvârșite din intenție.

În ședința de judecată avocatul, Proca Ion și inculpatul Caprian Oleg Mihail în ședința de judecată au solicitat admiterea cererii.

Procurorul Popov Oleg a solicitat respingerea cererii înaintate de avocatul.

Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul Penal consideră cererea înaintată de avocatul Proca Ion în numele inculpatului Caprian Oleg Mihail privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, întemeiată și o va admite din următoarele considerente.

În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) CPP, „Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.”

Potrivit art.135 alin.(1) lit. a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.

Aceleași stipulațiuni legale sunt reiterate și în art. 4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, Colegiul Penal notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

La fel, în cadrul hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016 s-a hotărât ca, până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate să se prezinte Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de apel reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

În speță, obiectul excepției de neconstituționalitate invocate supra îl constituie: --art.72 alin.(2), (3), (4) Cod Penal RM - „(2) În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență. (3) În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție. (4) În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave.”,

--pct.13 a Hotărârii Guvernului cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnați - „Repartiția deținuților se efectuează de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare în raport cu forma detenției aplicată față de ei, precum și în funcție de categoria penitenciarului stabilită prin hotărârea instanței, astfel: persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență – în penitenciare de tip deschis la regim inițial de detenție; persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție – în penitenciare de tip semiînchis la regim inițial de detenție; persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă – în penitenciare de tip închis la regim inițial de detenție; persoanele condamnate la pedeapsa închisorii, care nu au atins vârsta de 18 ani – în penitenciare pentru minori la regim inițial de detenție; persoanele de sex feminin condamnate la pedeapsa închisorii – în penitenciare pentru femei la regim inițial de detenție; persoanele

condamnate la pedeapsa detențiunii pe viață – în penitenciare de tip închis, în sectoare specializate, la regim inițial de detenție; preveniții – în izolatoare de urmărire penală sau secții cu statut de izolatoare de urmărire penală din cadrul penitenciarelor nespecializate.”

Or, anume în aceasta parte, dispozițiile menționate, nu este susceptibil de a fi în mod clar definit - care intră în categoria actelor cuprinse în art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituția RM.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces penal- avocatul Proca Ion în interesele inculpatului Caprian Oleg Mihail.

În plus, normele vizate în prezenta solicitare de ridicare a excepției de neconstituționalitate nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Totodată, normele procesuale invocate drept neconstituționale de către avocatul Proca Ion în interesele inculpatului Caprian Oleg Mihail urmează a fi aplicate la examinarea prezentei cauze penale în ordine de apel.

În acest context, în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.72 alin.(2), (3), (4) Cod Penal RM și a pct.13 a Hotărîrii Guvernului cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnați.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Proca Ion în numele inculpatului Caprian Oleg Mihail privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării apelului declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Grecu Dumitru împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27.09.2019, pe cauza penală de învinuire a lui Caprian Oleg Mihail de comitere a infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

DISPUNE:

Se admite cererea înaintată de avocatul Proca Ion în interesele inculpatului Caprian Oleg Mihail privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării apelului declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Grecu Dumitru împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27.09.2019, pe cauza penală de învinuire a lui Caprian Oleg Mihail de comitere a infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal.

Se ridică excepția de neconstituționalitate, la sesizarea depusă de avocatul, Proca Ion în interesele inculpatului Caprian Oleg Mihail pentru verificarea constituționalității art.72 alin.(2), (3), (4) Cod Penal RM și a pct.13 a Hotărîrii Guvernului cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnați, sub aspectul corespunderii cu art. 20, 21, 26, 54 din Constituție.

Se suspendă examinarea cauzei pînă la soluționarea sesizării de către Curtea Constituțională.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Proca Ion în numele inculpatului Caprian Oleg Mihail pentru verificarea constituționalității a art.72 alin.(2), (3), (4) Cod Penal RM și a pct.13 a Hotărârii Guvernului cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnați.

Încheierea este definitivă, însă este susceptibilă recursului la Curtea Supremă de Justiție odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței:

Oxana Robu

Judecători:

Igor Mânăscurtă

Marcel Juganari

Copia corespunde
judecătorul Igor Mânăscurtă

